

Sesida dals

12 d'october 2021

Communitgà ils

15 d'october 2021

Protocol nr.

863/2021

Dumonda Derungs

concernent bovas en Val Lumnezia

Resposta da la Regenza

Tar la dumonda 1: Il moviment da la spunda gronda en Lumnezia ed ils problems respectivs èn enconuschents a la Regenza. La bova è dapi decennis l'object d'analisi geologicas; las publicaziuns scientificas las pli veglias dateschan da la fin dal 19. tschientaner. Sco probabel factur principal che provochescha la bova vegn numnada l'erosiun tras il Glogn en cumbinaziun cun la disposiziun geologica disfavouraivla (plattamorta grischuna entra parallelamain a la spunda en la vart sanestra da la val). Grazia a las traversas en il Glogn na vegn il letg dal flum betg pli erodà oz, e la dinamica dal moviment da la bova resta per gronda part stabila. Ma pervia da la purschida d'aua ch'è temporarmain pli gronda, p.ex. tras envierns cun blera naiv u tras fermas precipitaziuns, èn acceleraziuns da singuls cumpartiments, ch'èn limitadas temporarmain, u bovas secundaras adina puspè pussaivlas ed igl è da far quint cun talas.

Er la periclitaziun tras la bova è vegnida resp. vegn analisada en il rom da differentas expertisas. Il giudicament dals privels, ch'è valaivel actualmain, sa basa sin la charta da privels «Bova» ch'è vegnida elavurada l'onn 2009, ch'è vegnida realisada da la Cumissiun chantunala da privel il favrer 2014 en il plan da la Cumissiun da privel e che la vischnanca ha integrà en sia planisaziun d'utilisaziun l'onn 2021.

Ord vista professionala ston las chartas da privel vegnir controlladas mintga 10 fin 15 onns. Perquai ha l'Uffizi da gaud e privels da la natira (UGP) surdà la primavaira 2020 l'incarica d'examinar la charta da privels existenta «Bova». En il rom da l'expertisa respectiva vegni – ultra d'actualisar la charta da privels – er controllà, sch'ina surveglianza tecnica da la bova è inditgada. Ils resultats per la Lumnezia davant (da Glion fin Vella) vegnan spetgads durant l'emprim semester da l'onn 2022, ils resultats per l'ulteriur territori communal èn avant maun per la fin da l'onn 2023.

Tar la dumonda 2: Ils process da privels da la natira na vegnan betg survegliads sistematicamain dal chantun; quai è da princip chausa da las vischnancas. Ma sch'il UGP constatescha – cun giuditgar ils privels u sin basa d'autras infurmaziuns – ch'i pudess sa sviluppar ina situaziun da privels da la natira privlusa, vegn la vischnanca infurmada e – sin giavisch – cusseglia da projectar ina surveglianza tecnica. Sche questa surveglianza ademplescha ils criteris per survegnir subvenziuns, po il stabiliment vegnir sustegnì cun contribuziuns federalas e chantunalas.

La surveglianza actuala da la bova da Val Lumnezia sa basa en emprima lingua sin observaziuns dal cussegliaier da privels da la natira local, nominà da la vischnanca, da collavuraturas e collavuratur da la vischnanca da Lumnezia e da l'Uffizi chantunal da construcziun bassa (UCB) sco er da la populaziun locala. Durant ils ultims onns n'han quests posts annunzià naginas observaziuns extraordinarias al UGP, che laschassan concluder ch'i dettia midadas signifitgantas da la dinamica da la bova.

Tar la dumonda 3: En il sector da l'aua da la Val Mulin (Peiden) exista dapi in temp pli lung in project da sanaziun per ils repars ch'èn donnegiads fermamain. Fin ussa n'ha la vischnanca da Lumnezia betg realisà quest project. Ultra da quai è il UCB actualmain vidlonder d'optimar ils systems d'allontanament da l'aua superficiala en il sector da la bova Uresa (Lumbrein).

Las vias d'access chantunalas en Val Lumnezia vegnan mantegnidas permanentamain dal UCB ed ils donns che vegnan chaschunads dals moviments da la bova vegnan reparads svelt. La transiblidad da las vias chantunalas relativa a la bova, vegn garantida permanentamain e po vegnir garantida er en il futur, perquai che actualmain n'èn avant maun naginas infurmaziuns areguard ina midada da la dinamica dal moviment.

Las analisas en curs, ch'èn gia vegnidas menziunadas e che vegnan realisadas per incumbensa dal UGP, vegnan a furnir la basa per definir, sch'ins sto far quint en il futur cun ina midada dals moviments e sch'i pudessan daventar necessarias mesiras da surveglianza u autras mesiras.

En num da la Regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Mario Cavigelli

Daniel Spadin